UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Exceptionibus, seu pręscript.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

dicetur,vt res legitime eſtimabitur vt ſi quis vltra hꝫ, reſtituat,⁊
qḋ minus acceperit,conſequatur.h.d.No.ꝙ antequã pignus vẽ-
b datur,a creditore.debet precedere denunciatio,[b]⁊ poſt denũcia-
tionem debet labi biennium,antequam vendatur.Item no.quali
ter ius dominij impetratur,⁊ cum quanta ſolennitate,ſꝫ hoc non
ſeruatur ſm ſtatuta Italie.¶Ultimo no.de eſtimatione fienda p
iudicem,dixi in l.ij.ſ.de reſcind.vend.

ADDITIONES.

a ALEX.¶¶Uetuſtiſſimam.Limitat Ang.in l.debitorib⁹.ff.de
re iud.hec lex loqtur in feneratore,⁊ vnus feneratoꝛ non põt ven
dere,niſi elapſo biennio.ſecus in alio creditore,qꝛ ſi interuenerit
tacita monitio poteſt vendi.alle.l.ſi conuenerit.ff.de pig.act.
b ALEX.¶Denunciatio.Qualiter hec lex procedat,vide Ang.⁊
Imo.in l.ſi finita.§.poſtea autez.ff.de dam.infe.poſt Bar.in l.iul.
in vj.co.ea.l.⁊ Ang.⁊ Imo.in l.debitoribus.

De pactis pignorum. Rub.XXXV.

LEX I.

Quipactus. Ad euidẽtiã iſtius l.debe-
tis ſcire ꝙ ſicut in contra-
ctu emptionis,⁊ venditio.dꝛ pactũ.l.cõmiſſorie,
qñ fit per verba directa,vt puta res ſit inẽpta.Ea
vero pacta,que fiũt p verba obliqua,vel inflexa,
vt res reuertatur,reſtituatur.⁊c.Iſta nõ dicũtur
pacta.l.cõmiſſorie.ſed pacta ſimilia illi pacto.l.cõmiſſorie,vt vidi-
ſtis in l.j.⁊ l.cõmiſſorie.ſ.de pac.int.emp.⁊ vẽ.⁊ no.in l.j.ff.de don.
* Ita eodẽ mõ in pignore,illud dꝛ pactũ.l.cõmiſſorie,ꝙ eſt factum
per verba directa,vt puta,ſi debitoꝛ ad diẽ nõ ſoluerit,pignus ſit
creditoris,ſed ſi fieret p verba obliqua, vt puta,ꝙ pignus detur
in ſolutũ creditori.aut debitoꝛ promiſit ſe dare inſolutũ.tunc non
eſt pactum.l.cõmiſſorie,ſed ſibi ſimile,de quo loquitur,iſta l.j.que
breuiter dicit:Pactum ſimile pacto.l.commiſſorie in pignoribus
nihil operatur.h.d.Materiam huius l.dicam.j.eo.l.fin.

LEX II.

Si fundi. Ceſſante cauſa pignoris pignus de-
bet reddi.h.d.vel aliter,pactũ l. cõmiſ-
a ſorie,vel aliud ſibi ſimile,ex pacto poſt facto[a] in pignori
bus nõ reprobatur.h.d.Querit gl.quid ſi actum fuerit,vt re em-
pta euicta retineatur pignus ab emptore,eodemqꝫ creditore lo-
co primi fundi an valeat:Gloſ.dicit quod ſic,⁊ ſic poteſt intelligi
hoc,⁊ hoc etiam ſecundo modo ſummaui tibi.Sed cõtra hoc op.
nonne hoc eſt pactum l.commiſſorie,vel ei ſimile vt pignus reti-
1 neatur?†Rñ.illud pactũ hic fuit appoſitũ ex interuallo ideo non
b reprobatur[b] vt l.titius.ff.de pig.ac.⁊ ſ.de pig.l.cũ dominam.Di-
xi vobis in l.qñuis.ff.de ſolu.Ratio huius eſt,qꝛ tẽpore quo con
trahitur debitum,debitoꝛ faceret quicquid creditoꝛ vellet in mũ-
do,vt haberet pecuniam,ideo lex voluit qḋ non valeret tale pa-
ctum,vt pignus haberet inſolutum pro debito:ſed quãdo ex poſt
facto debitoꝛ facit creditori tale pactũ,tunc ceſſat iſta ratio,ideõ
valet.Et etiam iſta ratio probatur.j.l.proxi.Ita debetis intellige
re hanc materiam.

ADDITIONES.

a ALEX.¶Poſtfacto.Et poſt factũ l.cõmiſſorie ex poſtfacto vꝫ.
Et vide Bal.in c.i.de feu.da.in vicẽ legis cõmiſſorie.⁊ bar.j.l.pri.
b ALEX.¶Reprobatur.Sed nunqd conſuetudo contra hanc l.
valeat:Bal.ꝙ nõn in l.ij.que ſit long.conſue.⁊ Bald.in c.j.de feu.
dato in vicẽ legis cõmiſſorie,dicit qḋ ſi pignoro tibi hanc rem ⁊ ſi
non luo intra mẽſem,non poſſit amplius lui.An iſtud ſit pactũ le
gis commiſſorie:dicit ꝙ ſic,dic vt ibi ⁊ pone plures q.in hac ma-
teria ⁊ Bal.in l.ij.ſ.de ꝯhẽ.emp.⁊ vide que dicit in l.j.ff.de l.cõmiſ
ſo.⁊ addit Bar.in l.quãuis.de ſol.Sed pone,feneratoꝛ mutuauit
mihi re vera centum.pro quibus ego faciam chartã venditionis
cuiuſdam domus.hoc pacto qḋ ego promitto reemere hanc do-
mum poſt quinquennium,⁊ non ante.Adde Bal.notab.in l.ij.ſ.de
pac.int.emp.⁊ ven.⁊ Cy.in l.j.ſ.de prob.⁊ Bald.in l.emptione.in
prin.⁊ ibi Bar.ſ.plus vale.ꝙ agitur.Et vide in ſimili no.Bar.in
rub.de vſu.⁊ cal.in.queſt.incip.vſurarius emit.⁊ vide Bal.in l.ij.
ſ.plus valere qḋ agitur.Et adde que dixi poſt Bal.in l.ij.de iure
emp.Sed quia ſi rem valentem centum vendo pro quinquagin-
ta pacto appoſito,qḋ ſi non ſolueres vſqꝫ ad talem diem,ſoluas
centum,vel iuſtum pretium,dic qḋ iſta non eſt vſura,ſed augmen-
tatio pretij,arg.l.ſi pecunia feneris.§.ſi.de vſu.Ita tenet no.Bal.
in c.j.qualiter vos proprie.priuetur,ꝙ tene menti,ſecundũ eum,⁊
vide eũ ibi.qui ponit etiã q.in materia,⁊ cõtra iſtos feneratores q
etiã tẽpore contractus mutui,faciunt fieri procuratorẽ ad cõfiten
dũ,⁊ tranſigendũ,vide Bal.in aut.hoc ius.ff.de ſacroſ.ec.⁊ l.ſi per
impreſſionem,per illum text.ſ.quod met.cau.⁊ quod dixi in l.cum
plures.de ſacr.ſanct.ecc.⁊ qua actione reſcindatur contractus fa-
ctus in fraudem vſurarum.Uide Bald.in l.fin.ſ.de pig.actio.⁊ ibi
etiam,an fructus in hoc cõtractu feneratitio ſcilicet in venditione
extenuant ſortem.Et quod not.gl.in c.ad noſtram de emp.⁊ vend.
⁊ dicit Bal.in l.fruſtra C.ad velle.quod ex preordinatione prece-
denti,preſumitur contractus vſurarius.vide ibi,⁊ quid de his qui
mutuant pecuniam debitoribus,cum hoc ꝙ cogant eos vt emant
fundum,vel nomen debitoris in ſolutum,vide Bal.in l.cum alleg.
in verſic.modo quero etiam.⁊ de eo qui promiſit ſoluere decem,ſi
quinque ſoluit intra mẽſem,an elapſo menſe poſſit cogi ad decem,
vel ad quinque tantum , quaſi preſumatur fraus ⁊ de fraude
vſurarij qui facit confiteri debitorem coram epiſcopo inſtrumen-
tum eſſe de vero capitali.Uide Bal.in l.j.ſ.de collu.deteg.Quid ſi
promiſit reddere intra mẽſem mutuum,alias voluit quod licitum
eſſet accipere pecuniam mutuo a tertio quam ſoluere promiſiſti.
vide Bal.ſ.de execu.rei iudi. Et an donatio vſurarum percepta-
rum que ſit feneratori preſumatur colorata,vide Bal.in l.ab Ana
ſtaſio.⁊ Bal.⁊ Ange.⁊ Imol.in l.ſi marito.§.j.ſol.mat.Et de vſu-
rario,qui confeſſus eſt habuiſſe centum de vſuris ⁊ de alijs facit
quietationem,an illa pro quibus eſt facta quietatio poſſunt repe-
ti per debitorem,⁊ de multis fraudibus feneratorũ,vide per Ioã.
And.in c.ex literis.de iureiur.⁊ in c.noſtram.de emp.⁊ vend.Quid
ſi pro mille emi a Titio reditum aliquem annuatim,an ſit vſura:
Uide Bald.in l.j.C.de his que pene nomi.Federi.etiam in conſil.
vlti.ſ.cccij.ADDE Que poſui in proemio Cod.Et adde an pri-
uilegio inducto per hãc l.poſſit renũciari:⁊ vide doc.in c.ſi diligẽ-
ti.de fo.com.Et maxime do.Maria.Sozi.ibi gl.j.verſi.circa tertiũ.

LEX. III.

* Quoniam. *Pactum l.commiſſorie,in pignori-
bus reprobatur. h.d. Oppon.de l.ſi
quis in conſcribendo.ſ.de pac.Sol.ſpeciale eſt in iſto pa-
cto l.commiſſorie,propter deceptionem quam continet, vt patet
a ex princ.huius l.⁊ dixi ſ.l.proxim.Oppo.de l.ſi fundus[a].§.fin.ff.de
pig.Sol. Aut opponit pactum,quod debito nõ ſoluto ad tẽpus,
pignus ſit tuum pro debito.Iſtud eſt pactum l.commiſſorie,ꝙ re-
probatur hic.Aut apponitur pactum quod debito nõ ſoluto pi-
gnus ſit tibi emptum iuſto pretio,⁊ iſtud non eſt pactum.l.cõmiſ-
ſorie,⁊ in eo ceſſat omnis cautio,deceptio,⁊ valet.vt d.l.ſi fundus,
§.ſi.⁊ debet eſtimari per iudicem,vt vidiſtis.ſ.ti.j.l.ſi.in ſi.Quidam
1 tamen†cauti feneratores Bon.[b] ex conſ.ſuorum antiq.doct.⁊ ad-
b uocatorum faciebant fieri inſtrumentum iſto modo.Si pecuniam
ad tempus non ſolues,ſit fundus mihi emptus iuſto pretio.decla
rando arbitrio talis,⁊ talis,quos ⁊ tũc eligimus in arbitratores,
⁊ bonos viros,⁊ tene menti,quia eſt pulchrum cõſilium.¶Item
illud quod dixi,quod pactum legis commiſſorie non valet ab ini-
tio.ſecus eſt ex poſtfacto,vt dixi.ſ.prox.quod perpetuo tene men-
ti.Iam reprobaui vnum conſilium,per ea que ſ.dicta ſunt.

ADDITIONES.

* CLAVD. DE SEISS. ¶Quoniam vide ad limitationem
Aret.in l.ſi ita quis.§.Seia cauit.ff.de verboꝛ.oblig.
a ALEX.¶Opponitur de l.ſi fund⁹.Ad gl.ſi.hic vide Bar.⁊ Imo.
⁊ Pau.de caſt.in l.qui Rome.in prin.de verb.obliga.Et an valeat
hoc pactum quod liceat creditori a ſeipſo accipere inſolutum,vi-
de plene Bar.in l.iij.in repet.in ij.q.princ.C.de pigno.
b ALEX.¶Feneratores Bon.Per Bart.in l.ij.in vlti.q.de pig.⁊
Bal.in l.in vendentis.adde Bar.in d.l.ſi fundus.

De exceptione ſeu preſcrip. Rub. XXXVI.

LEX V.

Licet vnde vi Que annalia ſunt
ad agẽdũ perpetua
a ſunt[a] ad excipiendum.h.d.Gl.ponit hic caſum
multis mod.¶Tu pone caſum,ſecundum vl-
timam lecturam.¶Quero,exempla huius l.
Gl.ponit primũ exemplũ ꝙ dic vt in ea.quam
vide.Glo.vt videtis reprobat iſtã poſitionem,
quia cum tibi nimium detur interdictum,ergo mihi nulla detur
exceptio ab hac abiectione poſſumus tueri hanc lect.quod licet
non habet interdictum poſſeſſorium,habet tamen rei vendicatio-
nem ſed tamen illa lect.non placet propter aliud.Nam per l.ſi
quis in tantam ſupra.vnde vi.quis non perdit dominium ipſo iu-
re,ſed demum lata ſententia,ergo ante latam ſentẽtiam quis non
haberet exceptionem ex vigore huius l.ſicut dicimus in ſimili in
reſtitutione in integrum.vt l.nec non §.exemplo.ex quibus cauſis
maiores.⁊ leg.exceptiones.in fine de exceptio.Preterea ſoxe pe-
na l.ſi quis in tantam.non habet locum.quando recuperata ſunt
poſſeſſio incontinenti, quia nunquam fuit amiſſa,quia ſaltem ci-
uilis fuit retenta in animo,vt tangitur per gloſſ.in l.quis poſſeſ-
ſionem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN